

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛЯ НА
НАРОДНОТО СЪБРАНИЕ
Г-ЖА РАЯ НАЗАРЯН

1625 fm

УВАЖАЕМА ГОСПОЖО ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 87, ал. 1 от Конституцията на Република България и чл. 70, ал. 1 от ПОДНС внасяме Законопроект за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители с мотиви към него и предварителна оценка на въздействието, съгласно методологията – приложение към ПОДНС.

Молим законопроектът да бъде представен за разглеждане и гласуване съгласно установения ред.

ВНОСИТЕЛ(И): Иван Иванков
Десислав Танев

Мария Белова

Ангелия Величкова

ЗАКОН

за изменение и допълнение на Закона за подпомагане на земеделските производители

(обн., ДВ., бр. 58 от 1998 г.; изм., бр. 79 и 153 от 1998 г., бр. 12, 26, 86 и 113 от 1999 г., бр. 24 от 2000 г., бр. 34 и 41 от 2001 г., бр. 46 и 96 от 2002 г., бр. 18 от 2004 г., бр. 14 и 105 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 96 и 108 от 2006 г., бр. 13, 53 и 59 от 2007 г. бр. 16, 36, 43 и 100 от 2008 г., бр. 12, 32, 82 и 85 от 2009 г., бр. 59 от 2010 г., бр. 8 от 2011 г., бр. 38 от 2012 г., бр. 15, 66, 101 и 109 от 2013 г., бр. 40 и 98 от 2014 г., бр. 12, 61 и 95 от 2015 г., бр. 45, 58 и 61 от 2016 г., бр. 13 и 58 от 2017 г., бр. 2, 18 и 77 от 2018 г., бр. 51 и 98 от 2019 г., бр. 21, 63 и 103 от 2020 г., бр. 13 и 23 от 2021 г., бр. 61 и 102 от 2022 г., бр. 66 от 2023 г. и бр. 39, 41 и 70 от 2024 г.)

§ 1. В чл. 14 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава нова т. 11:

„11. до двадесет и пет на сто от сумите, получени в резултат на намаленията и изключванията, при прилагане на предварителните условия съгласно чл. 12 и 13 от Регламент (ЕС) 2021/2115.“

2. В ал. 3 думите „т. 12 и 13“ се заменят с „т. 11, 12 и 13“.

§ 2. В чл. 27 се правят следните изменения и допълнения:

1. Създава се нова ал. 8:

„(8) При издаване на актове по ал. 6 и 7 се прилагат сроковете за давност съгласно Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности.“

2. Досегашните ал. 8 и 9 стават съответно ал. 9 и 10.

§ 3. В чл. 28 се правят следните изменения и допълнения:

1. Алинея 2 се изменя така:

„(2) Административните актове, с които се отказва изцяло или частично изплащането на безвъзмездна финансова помощ по схемите, мерките и интервенциите, за които редът за подаване на заявление е уреден в наредбата по чл. 32, ал. 5 и по интервенциите по чл. 52, ал. 1, т. 1, се считат за връчени с изтеглянето на съобщението от СЕУ.“

2. Създава се ал. 3:

„(3) Административните актове по техническата помощ се считат за връчени с изпращане на съобщение в СЕУ.“

§ 4. В чл. 52, ал. 4 думите „административен договор“ се заменят с „административен акт, след което се подписва административен договор“.

§ 5. В чл. 54, ал. 4 в изречение първо накрая се добавя „както и ако кандидатстват за първи път и отговарят на изискванията на ал. 1, т. 1 – 3“, а в изречение второ думите „и през“ се заменят с „през“.

§ 6. В чл. 56, ал. 3 след думите „обнародват в“ се добавя „официалния раздел на“.

§ 7. В чл. 57 ал. 3 се правят следните изменения и допълнения:

1. В изречение първо след думата „стопанин“ се добавя „за последната приключила данъчна година“.

2. Създава се ново изречение трето „Данните се предоставят веднъж годишно от Националната агенция за приходите, преди приключване на окончателната оторизация и плащанията по интервенциите за текущата кампания.“

3. Досегашното изречение трето става изречение четвърто и в него думата „официални“ се заличава, а думите „предхождаща годината на кандидатстване за подпомагане“ се заменят със „съответстваща на годината, за която са приспаднати възнагражденията за труд, свързани със селскостопанска дейност“.

§ 8. В чл. 60 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 думата „момента“ се заменя с „първата година“, а след думите „заявление за подпомагане“ се добавя „по схемата за млади земеделски стопани или интервенцията за допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани“.

2. В ал. 3 думата „интервенцията“ се заменя със „схемата за млади земеделски стопани или интервенцията за допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани“.

§ 9. В чл. 68 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 се създава т. 4:

„4. условията и реда за предоставяне на подпомагане по интервенцията по чл. 76, параграф 3, буква „а“ от Регламент (ЕС) 2021/2115, както и реда за налагане на административни санкции.“

2. В ал. 2 след думата „утвърждава“ се добавя „свс заповед“ и се създава изречение второ: „Свс заповедта се определя и краен срок за публикуване на разясненията и начална и крайна дата за подаване на заявленията за подпомагане.“

3. В ал. 3 след думите „Проектите на“ се добавя „заповеди по ал. 2 свс“.

4. Създават се ал. 7 - 11:

„(7) Административният договор или административният акт за предоставяне или отказ за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ се сключва или издава в шестмесечен срок след приключване на приема на заявления за подпомагане.

(8) Административният договор или административният акт, включително одобреното с тях заявление за подпомагане, може да бъдат изменяни и/или допълвани по инициатива на управляващия орган, на Държавен фонд „Земеделие“ или по искане на бенефициента, когато това се основава на свързани с процедурата промени в правото на Европейския съюз, в български нормативни актове, в политиката на европейско и/или национално ниво, произтичаща от стратегически документ, или в Стратегическия план.

(9) Одобреното с административния договор или с административния акт заявление за подпомагане може да бъде изменяно и/или допълвано по мотивирано искане на бенефициента и извън случаите по ал. 8.

(10) Измененията и допълненията по ал. 8 и 9 не могат да водят до:

1. промяна на основната цел на дейността и/или на предназначението на инвестицията съгласно одобреното заявление за подпомагане;

2. несъответствие с целите, дейностите и изискванията, посочени в документи по ал. 2;

3. увеличение на стойността на договорената финансова помощ;

4. несъответствие с критериите за оценка, по които заявлението за подпомагане на бенефициента е било оценено и изменението ще доведе до брой на точките, по-малък от минималния брой на точките за заявленията за подпомагане, за които е бил наличен бюджет, но не по-малък от минималния брой, определен в документите по ал. 2 по съответния прием.

(11) Когато не е възможно да бъде приведен в съответствие с промяната по ал. 8, както и при несъгласие на другата страна с нея, административният договор може да бъде прекратен едностранно, а административният акт да бъде оттеглен.“

§ 10. В чл. 73 се правят следните изменения и допълнения:

1. В ал. 1 след думата „интервенциите“ се добавя „и по техническата помощ“.

2. В ал. 5, изречение второ след думата „Актът“ се добавя „по интервенциите“ и се създава изречение трето: „Актът по техническата помощ се счита за връчен с изпращане на съобщението в СЕУ.“

3. Алинея 7 се изменя така:

„(7) Актът по ал. 1 подлежи на доброволно изпълнение в 14-дневен срок от съобщаването му. След изтичане на срока за доброволно изпълнение, посочен в него, недължимо платената финансова помощ, заедно с дължимите лихви за просрочие, се събира и чрез прихващане от всички следващи плащания към бенефициента от Държавен фонд "Земеделие", независимо от източника на финансиране, или чрез упражняване на права по дадени от бенефициента обезпечения.“

4. В ал. 9 след думите „обнародват в“ се добавя „официалния раздел на“.

5. Създават се ал. 10 и 11:

„(10) При издаването на акта по ал. 1 се прилагат сроковете за давност, съгласно Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 на Съвета от 18 декември 1995 г. относно защитата на финансовите интереси на Европейските общности.

(11) Държавен фонд „Земеделие“ не предприема действия по възстановяване при:

1. изтичане на сроковете за давност по ал. 10;
2. смърт на физическото лице, когато няма наследници или други лица, които отговарят за публичното задължение;
3. заличаване на юридическото лице след прекратяване с производство по ликвидация или несъстоятелност;
4. подлежащи на възстановяване суми, които без лихвите не надвишават прага, предвиден в чл. 27, ал. 4.“

§ 11. В чл. 74 се правят следните изменения и допълнения:

1. Досегашният текст става ал. 1 и накрая се добавя „и подлежи на оспорване пред компетентния съд по реда на Административнопроцесуалния кодекс, като оспорването не спира неговото изпълнение“;

2. Създава се ал. 2:

„(2) При установено неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки от Държавен фонд „Земеделие“ - бенефициент по наредбата по чл. 68, ал. 1, т. 2, в случаите на извършен последващ контрол от Министерството на земеделието и храните, финансовата корекция се налага от ръководителя на Управляващия орган на Стратегическия план с акта и по реда на чл. 73.“

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 12. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

ВНОСИТЕЛ(И):

Иван Иван
Весела Мажова

Мая Борова

Ангелия Вели

МОТИВИ
към проект на Закон за изменение и допълнение на
Закона за подпомагане на земеделските производители

С предлаганите промени в чл. 14 се създава правно основание на България да се възползва от възможността, предвидена в чл. 86 от Регламент (ЕС) 2021/2116 на Европейския парламент и на Съвета от 2 декември 2021 г. относно финансирането, управлението и мониторинга на общата селскостопанска политика и за отмяна на Регламент (ЕС) № 1306/2013 (ОВ, L 435 от 6 декември 2021 г.), съгласно който държавите членки могат да задържат 25 % от сумите, получени в резултат на намаленията и изключванията, посочени в чл. 85 от същия Регламент, и се дава право ДФ „Земеделие“ да разпределя събраните приходи за държавни помощи.

С предлаганите изменения в чл. 27 се цели въвеждането на правна яснота относно нормативния акт, който се прилага по отношение на сроковете за давност и се цели да не се допуска формирането на разнопосочна съдебна практика при обжалването на актовете на ДФ „Земеделие“.

С измененията в чл. 28 се създава правна гаранция, че административните актове ще породят правните си последици и ще бъде осигурено бенефициентите да упражнят своевременно правото си на защита.

От друга страна, в чл. 30 параграф 1 и 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/128 на Комисията от 21 декември 2021 г. изискват от държавите членки да създадат система, посредством която да се гарантира събиране на средствата от бенефициерите в разумен срок след получаването, където е приложимо, от страна на разплащателната агенция или органа, отговарящ за събирането, на контролен доклад или подобен документ, в който се посочва установена нередност. Държавите членки трябва да разполагат със система, с която да гарантират, че процедурите за събиране, включително за изчисляването на лихвите в съответствие с приложимите национални закони, подзаконови и административни разпоредби, посочени в член 59, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116, прихващането и принудителното събиране на неправомерно платените суми започват и се проследяват своевременно.

С промените в чл. 52 се създава възможност за ефективна проверка по отношение датата на предоставяне на държавни помощи във връзка с влизането в сила на Регламент (ЕС) 2023/2831 на Комисията от 13 декември 2023 г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis (ОВ, L 2023/2831 от 15.12.2023 г.)

Промените в чл. 54 са продиктувани от това, че по отношение на кандидатите по директни плащания, които кандидатстват за първи път, не могат да бъдат извършени заложените проверки, тъй като те все още нямат

данъчна и осигурителна история и би трябвало по презумпция да се смятат първата година за активни земеделски стопани.

С допълнението в чл. 56 се унифицира практиката по отношение публикуването на методики и правила на министъра на земеделието и храните или на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ в официалния раздел на „Държавен вестник“.

Предложенията за промени и допълнения в чл. 57, ал. 3 са продиктувани от необходимостта да има съпоставимост на използваните данни за приспадане по основното подпомагане на доходите за устойчивост на възнагражденията за труд на възнагражденията за труд, свързани със селскостопанска дейност и средната брутна месечна заплата за икономическа дейност "Селско, горско и рибно стопанство". Следва да се има предвид, че ако се ползват данните за заплати и осигуровки за текущата година, все още Националният статистически институт не разполага с официални данни за същата година и следва да се ползват прогнозни данни.

Предложените промени в чл. 60 са с оглед привеждане в съответствие на националното законодателство в областта на директните плащания с последно одобрените промени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., влезли в сила с Решение за изпълнение на Комисията от 31.05.2024 г. за одобряване на изменение на стратегическия план по ОСП за периода 2023-2027 г. на България за подпомагане от Съюза, финансирано от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони 2023BG06AFSP001. Прецизирането на текстовете е с цел избягване на нееднозначно тълкуване и с оглед оптимално насочване на подпомагането, при спазване на принципа за недискриминация на земеделските стопани. С въведените промени ще се осигури правна възможност за приемственост между схемата за млади земеделски стопани и интервенцията за допълнително подпомагане на доходите за млади земеделски стопани, като се гарантира петгодишното право на бенефициентите за получаване на допълнителната подкрепа, при спазени всички други условия.

Промените, които се предлагат в чл. 68 са във връзка с това, че Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони предвижда прилагането на инструменти за управление на риска в земеделието. Предлага се създаването на правно основание за издаването на наредба от министъра на земеделието и храните, в която да се уреди възможност за прилагане застрахователни схеми съгласно чл. 76 параграф 3, б. „а“ от Регламент (ЕС) 2021/2115.

Предлагат се редакции в ал. 2 и 3, свързани с определянето на акта, с който ще се утвърдят насоките, определящи условията за кандидатстване и изпълнение.

В ал. 7 – 11 се създават правила, уреждащи спецификата на административните договори, административните актове за предоставяне или отказите за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ спрямо

общата регламентация, предвидена в Административнопроцесуалния кодекс, който предоставя възможност друго да бъде предвидено в специален закон. Промените се налагат с оглед спецификата, свързана с разглеждане и одобрение на проектните предложения, респективно необходимостта да се предвиди изключение спрямо регламентирания 14-дневен срок за сключване на административни договори и издаване на административни актове по Административнопроцесуалния кодекс. Динамиката на промените в законодателството и промените в социално-икономическата обстановка налагат да се предвидят възможности за изменение на одобрените проектните предложения.

Понастоящем липсва уредба на отношенията по събиране на вземанията по техническата помощ от Стратегическия план. С промените в чл. 73, ал. 1 тази празнина се запълва. Член 30, параграфи 1 и 2 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/128 на Комисията от 21 декември 2021 г. изискват от държавите членки да създадат система, посредством която да се гарантира събиране на средствата от бенефициерите в разумен срок след получаването, където е приложимо, от страна на разплащателната агенция или органа, отговарящ за събирането, на контролен доклад или подобен документ, в който се посочва установена нередност. Държавите членки трябва да разполагат със система, с която да гарантират, че процедурите за събиране, включително за изчисляването на лихвите в съответствие с приложимите национални закони, подзаконови и административни разпоредби, посочени в член 59, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2021/2116, прихващането и принудителното събиране на неправомерно платените суми започват и се проследяват своевременно. С това допълнение се създава правна гаранция, че административните актове ще породят правните си последици и ще бъде осигурено бенефициентите да упражнят своевременно правото си на защита.

С допълнението в чл. 73, ал. 9 се унифицира практиката по отношение публикуването на методики и правила на министъра на земеделието и храните или на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“ в официалния раздел на „Държавен вестник“.

Член 30, параграф 4 от Регламент за изпълнение (ЕС) 2022/128 изисква държавите членки да обосновават надлежно опрощаването на задължение (вземане) и решението да не се предприемат мерки за събирането на дадено вземане в съответствие с приложимите национални правила. С чл. 73, ал. 11 се създава уредба на случаите, когато Държавен фонд „Земеделие“ не предприема действия по възстановяване на недължимо платена финансова помощ.

Предлаганите промени в чл. 74 са продиктувани от това, че понастоящем не е налице правно основание за налагане на финансови корекции при установено неспазване на правилата за възлагане на обществени поръчки в случаите когато ДФЗ е бенефициент на подпомагане. С промените в чл. 74 се осигурява единен подход при изпълнението на

финансовите корекции и администриране и докладване на нередности по
Стратегическия план и Европейските фондове при споделено управление.

ВНОСИТЕЛ(И):

Иван Иванов
Десислава Тачева

Мария Бенова

Ангелия Велю

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО

Елементи на оценката	Аргументация
Основания за законодателната инициатива	Предлаганите промени са свързани с необходимостта от привеждане в съответствие на националното законодателство в областта на директните плащания с последно одобрените промени в Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., влезли в сила с Решение за изпълнение на Комисията от 31.05.2024 г. за одобряване на изменение на стратегическия план по ОСП за периода 2023-2027 г. на България за подпомагане от Съюза, финансирано от Европейския фонд за гарантиране на земеделието и Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони 2023BG06AFSP001.
Заинтересовани групи	Земеделските стопани, Министерство на земеделието и храните, Държавен фонд „Земеделие“.
Анализ на разходи и ползи	За прилагането на предлаганите промени не са необходими допълнителни финансови средства.
Административна тежест и структурни промени	С приемането на законопроекта не се предвиждат и не се налагат административни промени като закриване, сливане или създаване на нови административни структури.
Въздействие върху нормативната база	Не са необходими промени в други закони.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Предложените мерки не биха оказали влияние върху равното третиране на гражданите и демографското развитие в Република България.

ВНОСИТЕЛ(И):

Иван Иван
Десислава Канова

Мария Белова

Ангелия Велма